

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Czesław Siekierski

Warszawa, 16 grudnia 2024 r.
znak sprawy: DŻW.hzg.027.53.2024

Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka
ul. Żurawia 22
00-512 Warszawa

DECYZJA Nr 50/2024

Na podstawie art. 9 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 36) oraz art. 9 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1012 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie zootechnicznych i genealogicznych warunków dotyczących hodowli zwierząt hodowlanych czystorasowych i mieszańców świni, handlu nimi i wprowadzania ich na terytorium Unii oraz handlu ich materiałem biologicznym wykorzystywanym do rozrodu i jego wprowadzania na terytorium Unii oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 652/2014, dyrektywy Rady 89/608/EWG i 90/425/EWG i uchylającego niektóre akty w dziedzinie hodowli zwierząt („rozporządzenie w sprawie hodowli zwierząt”) [Dz. Urz. UE L 171 z 29.06.2016 r., str. 66 i L 77 z 20.03.2018, str. 18], po rozpatrzeniu wniosku Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka, ul. Żurawia 22, 00-515 Warszawa, z 13 listopada 2024 roku, o zatwierdzenie zmian w programie hodowlanym dla bydła rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej,

zatwierdzam

zmiany w programie hodowlanym dla bydła rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej.

UZASADNIENIE

W piśmie z 13 listopada 2024 r. Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka powiadomiła o zmianach wprowadzonych w realizowanym programie

hodowlanym dla bydła rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie hodowli zwierząt związek hodowców lub przedsiębiorstwo hodowlane przed wprowadzeniem jakichkolwiek znaczących zmian do programu hodowlanego zatwierdzonego zgodnie z art. 8 ust. 3 tego rozporządzenia, powiadamiają o tych zmianach właściwy organ, który uznał ten związek hodowców lub to przedsiębiorstwo hodowlane.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich minister właściwy do spraw rolnictwa jest właściwy do zatwierdzenia i odmowy zatwierdzenia programu hodowlanego ustanowionego na zasadach określonych w rozdziale II sekcji 2 rozporządzenia 2016/1012 w sprawie hodowli zwierząt oraz zmian w zatwierdzonym programie. Zatwierdzenia i odmowy zatwierdzenia dokonuje się w drodze decyzji.

Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka decyzją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Nr 88/2004 z 26 lutego 2004 r. uzyskała zgodę na otwarcie i prowadzenie księgi hodowlanej dla bydła rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej. Zgodnie z art. 64 ust. 4 i 5 rozporządzenia w sprawie hodowli zwierząt, związek hodowców uznany na podstawie wcześniej obowiązujących przepisów uważa się za uznany zgodnie z tym rozporządzeniem, a realizowany przez ten związek hodowców program hodowlany uważa się za zatwierdzony zgodnie z tym rozporządzeniem. Jednak pod każdym innym względem program ten podlega przepisom rozporządzenia w sprawie hodowli zwierząt. Jednocześnie, zgodnie z art. 7 tego rozporządzenia, Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka została zamieszczona w wykazie uznanych w Polsce związków hodowców.

Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka w swoim piśmie przedstawiła zmiany w programie hodowlanym dla bydła rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej polegające na przejściu, od sezonu oceny 2025.1, z dotychczas stosowanych metod oceny genetycznej polegających na szacowaniu konwencjonalnej i genomowej oceny wartości hodowlanej na ocenę genetyczną metodą jednostopniową. Prowadzenie oceny genetycznej metodą jednostopniową umożliwi jednoczesne wykorzystanie w jednym cyklu obliczeniowym informacji rodowodowej, fenotypowej i genomowej wszystkich ocenianych zwierząt. Ponadto Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka wprowadziła do grupy cech związanych z płodnością nową cechę – okres usługi. Cecha ta wyrażana jest

liczbowo i wskazuje odstęp (okres czasu) pomiędzy pierwszą a ostatnią inseminacją samicy. Wyniki oceny wartości hodowlanej samców i samic oszacowane według nowej metodyki oraz z uwzględnieniem nowej cechy płodności zostaną opublikowane po raz pierwszy w sezonie oceny 2025.1 (ocena kwietniowa Interbull).

Wprowadzenie przez Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka oceny genetycznej metodą jednostopniową spowoduje również zmianę ośrodka odpowiedzialnego za przeprowadzanie oceny genetycznej zwierząt rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej, gdyż ocenę genetyczną stosowanymi dotychczas metodami (szacowania konwencjonalnej i genomowej oceny wartości hodowlanej) prowadził Instytut Zootechniki-Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie, podczas gdy ocenę genetyczną metodą jednostopniową wykonywać będzie samodzielnie Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka w swoim Centrum Genetycznym.

Zgodnie z Załącznikiem I Część 2 do rozporządzenia w sprawie hodowli zwierząt program hodowlany powinien mieć jeden lub większą liczbę następujących celów: doskonalenie rasy, zachowanie rasy, tworzenie nowej rasy, odtworzenie rasy, a ponadto zawierać nazwę rasy w przypadku zwierząt hodowlanych czystorasowych, szczegółową charakterystykę rasy, która jest objęta programem hodowlanym, w tym wskazanie jej podstawowych cech, informacje o obszarze geograficznym, na którym jest lub ma być realizowany, informacje o systemie identyfikacji zwierząt hodowlanych, który ma zapewnić wpisywanie tych zwierząt do księgi hodowlanej, informacje o systemie ewidencjonowania rodowodów zwierząt hodowlanych czystorasowych wpisanych lub zarejestrowanych i kwalifikujących się do wpisania do ksiąg hodowlanych, cele programu hodowlanego w zakresie selekcji i hodowli, ze wskazaniem celów głównych tego programu hodowlanego, w przypadku zakładania nowej rasy – informacje obejmujące szczegóły dotyczące okoliczności uzasadniających ustanowienie tej nowej rasy, w przypadkach gdy program hodowlany wymaga oceny wartości użytkowej lub oceny genetycznej – informacje na temat systemów wykorzystywanych do generowania, rejestracji, przekazywania i wykorzystywania wyników oceny wartości użytkowej, informacje na temat systemów wykorzystywanych do przeprowadzania oceny genetycznej, w przypadku podziału sekcji głównej księgi hodowlanej na klasy – zasady podziału księgi hodowlanej i kryteria lub procedury dotyczące klasyfikowania zwierząt do tych klas, w przypadku gdy związek hodowców zleca konkretne czynności techniczne

odnoszące się do zarządzania swoim programem hodowlanym osobom trzecim – informacje o tych czynnościach, a także nazwę i dane kontaktowe wyznaczonych osób trzecich, w przypadku gdy związek hodowców lub przedsiębiorstwo hodowlane zamierza skorzystać z odstępstwa przewidzianego w art. 31 ust. 1 – informacje o centrach pozyskiwania lub przechowywania nasienia lub o zespołach pozyskiwania lub produkcji zarodków wydających świadectwa zootechniczne i informacje o warunkach wydawania tych świadectw zootechnicznych.

Zmiany wprowadzone w obrębie ww. elementów programu hodowlanego należy uznać za znaczące, tj. podlegające zgłoszeniu.

Zgodnie z art. 25 lit. a rozporządzenia w sprawie hodowli zwierząt, ocena wartości użytkowej lub ocena genetyczna zwierząt hodowlanych czystorasowych z gatunku bydła powinna być prowadzona zgodnie z zasadami określonymi w załączniku III do rozporządzenia.

Zgodnie z załącznikiem III Część 1 rozporządzenia w sprawie hodowli zwierząt związki hodowców lub przedsiębiorstwa hodowlane, lub osoby trzecie wyznaczone przez te związki hodowców lub przedsiębiorstwa hodowlane zgodnie z art. 27 ust. 1 lit. b rozporządzenia, przeprowadzające ocenę wartości użytkowej lub ocenę genetyczną, określają i wykorzystują metody oceny wartości użytkowej lub oceny genetycznej, które są naukowo dopuszczalne, zgodnie z ustalonymi zasadami zootechnicznymi i które w stosownych przypadkach uwzględniają zasady i normy ustanowione przez odpowiednie ośrodki referencyjne Unii Europejskiej, o których mowa w art. 29 ust. 1 rozporządzenia, lub w przypadku braku takich zasad i norm – zasady ustalone przez ICAR. W przypadku bydła, zasady i sposób prowadzenia oceny wartości użytkowej oraz rejestrowania danych dotyczących produkcji mlecznej zostały określone w wytycznych ICAR.

Należy stwierdzić, że określone i stosowane przez Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka w programie hodowlanym dla bydła rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej prowadzenie oceny genetycznej metodą jednostopniową na podstawie wszystkich dostępnych źródeł informacji o zwierzęciu: fenotypowych obserwacji własnych i pochodzących od krewnych, międzynarodowych ocen wartości hodowlanej buhajów, powiązań rodowodowych oraz informacji o genotypach zwierząt są zgodne z załącznikiem III Część 2 rozporządzenia w sprawie hodowli zwierząt oraz z wytycznymi ICAR. Również wprowadzone przez

Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka zmiany w dotychczas realizowanym programie hodowlanym dla rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej polegające na wprowadzeniu do oceny cech związanych z płodnością nowej cechy – okres usługi (czyli wyrażony w dniach odstęp pomiędzy datą pierwszej i ostatniej inseminacji samicy) jest zgodna z wytycznymi.

Zaproponowane zmiany w realizowanym programie hodowlanym dla bydła rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej mają istotne znaczenie dla hodowców uczestniczących w realizacji programu hodowlanego dla tej rasy bydła, gdyż w sposób znaczący poprawią one wiarygodność uzyskiwanych wyników oceny genetycznej i pozwolą na objęcie tą oceną większej liczby zwierząt. Wyższa wiarygodność oceny jest możliwa dzięki pełniejszemu wykorzystaniu wszystkich dostępnych danych o zwierzęciu i znacznemu uproszczeniu procesu szacowania wartości genetycznej. Dodatkowym atutem tej metody będzie ujednoczenie rankingów zwierząt oraz większa stabilność wyników oceny wynikająca z braku przejścia z oceny genomowej na ocenę konwencjonalną. Metoda jednostopniowa ułatwi również wprowadzenie w przyszłości nowych cech, co jest niezwykle ważne dla zwiększenia efektywności polskiej produkcji mleczarskiej i poprawy jej konkurencyjności na rynkach zbytu. Wyniki oceny genetycznej według nowego systemu oceny jednostopniowej pomyślnie przeszły testy walidacyjne dla wszystkich cech uwzględnianych w ocenie międzynarodowej (Interbull). Stwierdzono znaczącą poprawę zgodności wyników oceny buhajów polskich z oceną prowadzoną w innych państwach europejskich oraz USA i Kanadzie i wzrost korelacji pomiędzy tymi ocenami oszacowanymi przez Interbull.

Konsekwencją podjęcia przez Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka decyzji o wprowadzeniu do praktyki oceny genetycznej metodą jednostopniową jest zmiana ośrodka odpowiedzialnego za przeprowadzanie oceny genetycznej bydła rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej, gdyż ocenę genetyczną stosowanymi dotychczas metodami (szacowania konwencjonalnej i genomowej oceny wartości hodowlanej) prowadził Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie, podczas gdy ocenę genetyczną metodą jednostopniową wykonywać będzie samodzielnie Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka. Należy przy tym podkreślić, że prowadzenie oceny genetycznej przez związek hodowców jest zgodne z rozporządzeniem w sprawie hodowli zwierząt 2016/1012,

gdyż zgodnie z art. 27 ust. 1 lit. a tego rozporządzenia, związek hodowców może samodzielnie przeprowadzać ocenę genetyczną lub wyznaczyć do jej przeprowadzenia osobę trzecią. Dotychczasowe prowadzenie oceny genetycznej przez Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie było więc odstępstwem określonym w art. 8 ust. 4 rozporządzenia w sprawie hodowli zwierząt 2016/1012, zgodnie z którym związek hodowców mógł zlecać osobom trzecim konkretne zadania techniczne związane z zarządzaniem ich programem hodowlanym, w tym również z przeprowadzaniem oceny genetycznej. Zgodnie z załącznikiem I Część 2 ust. 1 lit. l) rozporządzenia zastosowane odstępstwo, wraz ze wskazanymi danymi kontaktowymi upoważnionego podmiotu, było również wyszczególnione w zatwierdzonym programie hodowlanym.

Przedłożone do zatwierdzenia przez Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka zmiany w programie hodowlanym dla bydła rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej zostały ocenione jako zgodne z rozporządzeniem w sprawie hodowli zwierząt i zatwierdzone przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

POUCZENIE

Od decyzji nie służy odwołanie. Strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, zgodnie z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024r. poz. 572).

Jeżeli strona nie chce skorzystać z prawa do zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, może wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji stronie.

Skargę wnosi się za pośrednictwem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wpis od skargi wynosi 200 zł.

Stronie przysługuje możliwość ubiegania się o zwolnienie od kosztów sądowych zgodnie z art. 239 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024, poz. 935) albo o przyznanie prawa pomocy zgodnie z art. 243 § 1 tej ustawy.

Strona może również, stosownie do treści art. 127a Kodeksu postępowania administracyjnego, zrzec się prawa do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W przypadku zrzeczenia się wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, z dniem doręczenia Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, decyzja stanie się ostateczna i prawomocna. Prawomocność oznacza brak możliwości zaskarżenia decyzji do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Wnioskodawca uiścił opłatę skarbową w kwocie 10 zł (słownie: dziesięć złotych).

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt
2. Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie